

Vergaderjaar 2023–2024

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 3271

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 september 2024

De bezetting op de opvanglocatie bij het aanmeldcentrum in Ter Apel lag al geruime tijd boven het met de gemeente Westerwolde afgesproken maximum van 2.000 personen. Eerder dit jaar bepaalde de rechter dat het COA een dwangsom moet betalen voor elke dag dat het aantal mensen op de locatie boven de 2.000 uitkwam, tot een maximaal bedrag van 1,5 miljoen euro. Half augustus heeft de advocaat van de gemeente Westerwolde per brief het COA laten weten opnieuw naar de rechter te stappen als het aantal asielzoekers op de locatie in Ter Apel niet onder de 2.000 zou liggen per 1 september. Ik heb het COA derhalve gevraagd alles op alles te zetten om de bezetting per 1 september jl. te doen dalen naar onder de 2.000 en zo de gemeente Westerwolde, haar inwoners en ondernemers te ontlasten.

Het COA kampt al tijden met hoge druk op de asielopvang. De bezettingsgraad ligt rond de 99 procent en daarmee is de bewegingsruimte klein. Daarom is extra capaciteit of extra uitstroom nodig om iedereen een bed te kunnen bieden en een grotere doorstroom vanuit Ter Apel op gang te krijgen. De afgelopen week kon het COA met toestemming van gemeenten tijdelijk diverse extra opvangplekken inzetten. Daar kon een groot aantal mensen uit Ter Apel naar worden doorgeplaatst.

Op 28 augustus bleek de bezetting echter nog onvoldoende gedaald om onder de bezetting van 2.000 te komen. Derhalve is het COA op 29 augustus jl. gevraagd om een «last resort» maatregel toe te passen, te weten het extra uitplaatsen van een en het liefst twee asielzoekers naar elke opvanglocatie in het land.

Op grond van art. 3 en 3a van de Wet COA is het COA belast met het plaatsen van asielzoekers in een opvangvoorziening. Het COA bepaalt in welke opvangvoorziening een asielzoeker wordt geplaatst, binnen de afspraken die met gemeenten zijn gemaakt. Waar een bestuursovereenkomst ruimte laat, mag COA asielzoekers in de opvang plaatsen. Het COA informeert gemeenten via de gebruikelijke lijnen van de locatiemanagers

met de gemeenten. Gemeenten die hieraan geen medewerking wilden verlenen, hebben dat kunnen melden bij het COA. In zulk soort gevallen is gezocht naar een passende oplossing.

Zoals uit bovenstaande blijkt is het uitplaatsen van asielzoekers in het land erop gericht de bezetting in Ter Apel onder de 2.000 personen te krijgen. Ik werk ondertussen aan de maatregelen die zijn opgenomen in het Hoofdlijnenakkoord (bijlage bij Kamerstuk 36 471, nr. 37). Deze maatregelen zien er onder andere op de instroom te beperken en zullen ervoor zorgen dat op termijn het benodigd aantal opvangplekken afneemt.

De gemeente Westerwolde heeft 2 september aangegeven juridische stappen te ondernemen omdat de bezetting in Ter Apel volgens hen nog boven de 2.000 personen is. Hierbij telt de gemeente de nachtopvang in Nieuwe Pekela (tot 3 september) en in Beilen (vanaf 3 september) mee. Het COA is van mening dat het uitgangspunt altijd het aantal bezette bedden in Ter Apel is geweest. Mijn departement deelt deze opvatting van de gemaakte afspraken.

Een nieuwe juridische procedure zal het probleem van het tekort aan opvangplekken niet oplossen, daarom is het van belang dat het COA hierover in gesprek blijft met de gemeente. Ook ik blijf met het COA in gesprek om ervoor te zorgen dat de bezetting in Ter Apel onder de 2.000 blijft en de beschikbare plekken maximaal benut worden.

De Minister van Asiel en Migratie,
M.H.M. Faber-van de Klashorst